

GORENJSKI GLAS

LETO IV. — ST. 15 — CENA DIN 6.—
KRANJ, DNE 12. APRILA 1952

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE ZA GORENJSKO

Dvanajst tisoč ljudi je zapustilo v soboto, 5. aprila dopoldne stroje, pisarne, vojašnice in šolske klopi in na Titovem trgu v Kranju odločno protestiralo proti imperialističnemu pohlepu italijanskih profašistov in kominformistov. Številni govorniki so v imenu delovnih kolektivov, bivših borcev, vojske, delovne intelligencije in celotnega ljudstva izrekli pravico rešitve tržaškega vprašanja.

Večtisočglave množice protestirajo proti pristranskemu reševanju tržaškega vprašanja

Ogorčenje zaradi enostranskega reševanja tržaškega vprašanja, ki je v zadnjih štirinajstih dneh zajelo vso našo državo, je našlo tudi na Jesenicah močnejši odmev. Poročali smo že, da so proti fašističnim izzivom v Italiji prvi protestirali jeseniški kovinarji. Ti protesti so zajeli tudi vse množične organizacije in druge delovne kolektive. Ko pa je jeseniško delovno ljudstvo zvedelo, da so se v četrtek, 3. aprila pričela v Londonu pogajanja med Anglijo, ZDA in Italijo v zvezi s tržaškim vprašanjem, je val ogorčenja v tem gorenskem industrijskem mestu še bolj narasel. Kamorkoli si ta dan prišel, povsod so se razgovarjali samo o tem. Zato ni nič čudnega, če se je protestnega zborovanja v petek, 4. aprila zvečer udeležila večtisočglava množica in z vzklikanjem pritrjevala številnim govornikom, ki so v imenu delovnih kolektivov in množičnih organizacij protestirali proti početju Anglije, Amerike in Italije v zvezi s tržaškim vprašanjem. Grozde dejstva, ki jih je naše ljudstvo doživljalo v času fašistične okupacije, so ponovno oživila. Žrtve, ki smo jih dali za osvoboditev naše domovine in Trsta so bile tako velike, da ne moremo in ne smemo dopustiti, da bi bil večerajšnji fašistični krvnik nagradjen za svoje zločine, ki jih je zagrešil nad jugoslovanskim in tržaškim delovnim ljudstvom. Vzkliki: »Smrt fašizmu!« »Tujega nočemo — svojega ne damo!«, »Življenje damo, Trsta ne!« itd. lahko povedo vsemu svetu, da naše ljudstvo z usodo tržaškega ljudstva ne bo pustilo mešetariti in da mu bo v borbi pomagalo tudi za ceno svojega življenja.

TUDI JESENIŠKI ŽELEZNIČARJI SO PROTESTIRALI

Fašistično razgrajanje v Trstu in Italiji za priključitev tržaškega ozemlja k italijanski državi so obsodili tudi jeseniški železničarji na svojem protestnem zborovanju. Tov. Kilar je v svojem govoru očrtal italijansko politiko do Trsta in Jugoslavije, ki se prav v ničemer ne razlikuje od politike predvojne fašistične Italije. Po tej vojni smo upravičeno pričakovali, da bo fašizem popolnoma zatrt in da zavezniki ne bodo nikoli več dopustili, da bi oživel. V tem pa smo se motili. V Italiji delujejo neofašistične organizacije nemoteno in s svojim delovanjem ponovno škodujejo italijanskemu delovnemu ljudstvu, s pomočjo drugih reakcijskih krogov, zlasti Vatikana, pa ogrožajo znova mirno

sožitje med narodi. Te fašistične razgrajanje podpirajo celo italijanski vladni krogi, ki pred svetom trdijo, da je to nimenje italijanskega ljudstva. Upravičeno smatramo, da se je polastil italijanskih vladnih krogov znova imperialistični pohlep po ozemlju, ki ni njihovo. Zato jeseniški železničarji protestirajo proti taki politiki italijanske vlade, ki je naperjena proti interesom tržaškega delovnega ljudstva, ki je že nešteto izrazilo voljo po priključitvi k Jugoslaviji.

S protestnega zborovanja so jeseniški železničarji poslali resolucijo maršalu Titu, Centralnemu komiteju KPJ, Centralnemu komiteju KPS in Centralnemu odboru Zveze sindikatov Jugoslavije. V svojih resolucijah izjavljajo, da ne bodo nikoli dopustili, da bi kdo mešetaril s pravicami tržaškega delovnega ljudstva in da bodo te pravice znali tudi braniti, če bo treba. K. F.

„Pri osvoboditvi Trsta so padli mnogi naši tovariši ...“

Izjavljajo člani ZB NOV radovljanskega okraja v protestni resoluciji, ki so jo prejšnji teden poslali zunanjemu ministru vlade FLRJ.

Gnev, ki je zajel člane Zveze borcev NOV v radovljanskem okraju nad enostranskim reševanjem tržaškega vprašanja, je nepopisen. Ogorčeni so zlasti tisti člani, ki so se v sklopu IX. korpusa in IV. armade borili za osvoboditev Slovenskega Primorja, Istre in Trsta. Ti borci se spominjajo ljubezni tržaškega ljudstva do Jugoslavije. Dnevi, ki so jih ob osvoboditvi preživeli v Trstu, bodo ostali med njihovimi najlepšimi spomini. Ko se je JLA umikala na podlagi devinskega dogovora med zaveznicami in Jugoslavijo, zaupajoč v pravično rešitev mirne pogodbe s Italijo, jih je tržaško ljudstvo hotelo obdržati. Le s težkim srcem so se umikali. Zato borci, ki so bili v Trstu, vedo, da je fašistično razgrajanje v Italiji naperjeno proti interesom tržaškega delovnega ljudstva. Borci NOV v radovljanskem okraju izjavljajo, da nikdar ne bodo priznali take rešitve tržaškega vprašanja, kot si jo zamišljajo nekateri odgovorni ljudje v italijanski vladi. Ti borci vedo, kaj je Trst in tržaško delovno ljudstvo, vedo za ljubezen tega ljudstva do nas in pozna njegovo hotenje. Videz, ki ga hočejo ustvariti danes fašisti, je zato vreden obsojanja, ne samo tržaškega in jugoslovanskega delovnega ljudstva, ampak vsega človeštva.

VAL OGORČENJA NAD PORANJEM ITALIJANSKEGA FAŠIZMA STALNO NARAŠČA

»Ne dovolimo, da bi v Londonu razpravljali brez nas!«

3. aprila t. l. je bilo v Mengšu veliko protestno zborovanje, ki se ga je udeležilo okrog 1000 ljudi. Na tem zborovanju so ogorčeno protestirali proti irredentizmu in bivšim fašistom, ki jih danes podpira italijanska vlada, Vatikan in kominformisti. S tega zborovanja so manifestante poslali resoluciji zunanjemu ministru Edvardu Kardelju in maršalu Titu, ki je zlasti poudarjal, da ne dovolijo, da bi v Londonu razpravljali o usodi Trsta in drugih slovenskih krajev brez navzočnosti Jugoslavije. V resolucijah je nadalje rečeno, da so delavci in frontovci pripravljeni dati svoje življenje za osvoboditev bratov, ki so v teh dneh v največji nevarnosti.

Nismo pozabili nasilja nad tržaškim ljudstvom

V nedeljo, 6. aprila je bila na Jesenicah mladinska konferenca radovljanskega okraja. Politični referat in poročilo o delu mladinskih aktivov je podal organizacijski sekretar OK LMS Radovljica tov. Horvat.

V svojem poročilu je posvetil precej paznje tržaškemu vprašanju, ki je v

BIVŠI INTERNIRANCI V WERNFELSU PRI NÜRNBERGU SE BODO SESTALI

19. aprila zvečer se bodo v gostilni »Muleje« na Javorniku zbrali bivši interniranci, ki so bili internirani v nemškem taborišču Wernfels pri Nürnbergu. Letos je minilo 10 let, kar so Nemci izselili okrog 50 družin s Jesenic in Javornika ter se s tem hoteli nasmejati za likvidacijo jeseniškega nemškega župana Karla Luckmanna in domačega izdajalec Jakla.

Na ta sestanek vabijo vse internirance iz tega taborišča.

bled. Več kot tisoč ljudi se je v petek zbralo na cesti pred Park-hotelom in demonstriralo proti krivičnemu reševanju tržaškega vprašanja. Prebivalci Bleda so odločno zahtevali, naj že vendar enkrat prenehajo barantati z našo zemljo in z usodo naših bratov ob morju.

BOHINJSKA BISTRICA. — Velika množica iz Bohinja je prejšnji teden demonstrirala na Bohinjski Bistrici proti rovarjenju italijanskih irredentistov proti naši državi. Bohinjsko ljudstvo, ki se je v minulih vojni med prvimi uprl fašističnemu zavojevalcu, je s prav tako odločnostjo protestiralo proti pristranskemu reševanju tržaškega vprašanja.

TUDI DOMŽALCI SO NEPRAVIČNO BRANILI JUGOSLOVANSKE PRAVICE DO TRSTA

V Domžalah je bila pred nedavnim močna manifestacija. Velika množica ljudstva, predvsem mladine in delavstva, se je zbrala z zastavami in transparenti na domačinskem trgu in obsodila italijansko mešetarjenje z našo zemljo. Pred množico je govorilo več govornikov, ki so izražali gnev, ki je zajel v zadnjih tednih naše ljudstvo zaradi pristranskega reševanja vprašanja Trsta.

MOJSTRANA. V nedeljo, 6. apr. se je zbralo prebivalstvo Mojstrane in Dovj skupno z vojaškimi garnizonom pred hotelom »Triglava« v Mojstrani ter demonstriralo proti italijanskim zahtevam po tržaškem ozemlju. Demonstrantje so protestirali proti enostranskemu reševanju tržaškega vprašanja in obsodili fašistično kriljanje v Italiji, ki bi rado odvrnilo italijanske delavce in kmete od perečih gospodarskih vprašanj, ki godajojo Italijo. Trst ne bo rešil Italije gospodarskih težav, ampak bo italijansko budo zanesel tudi v ta predel sveta in povečal štirin milijonsko armado brezposelnih delavcev v Italiji. Trst ne bo dal zemlje kmetom v južni Italiji in na Siciliji, zemljo jim lahko da le njihova država z razlastitvijo veleposestnikov in z uvedbo novega družbenega reda v Italiji. Tega se zaveda dobro tudi italijansko delovno ljudstvo in se zato zgraža nad pohlepm po Trstu, Istri, Dalmaciji in Črni gori. Italijansko delovno ljudstvo pozna te metode, saj se jih je posluževal tudi Mussolini, ki je s fašizmom priključil na italijansko delovno ljudstvo toliko gorja.

Za okrepitev Fronte

V predzadnji številki našega tednika smo objavili kratko vest o združitvi Okrajnega odbora OF za Kranj-okolico in kranjskega frontnega odbora in izvolitvi novega izvršnega odbora. Obširnejše o skupnem zasedanju zato nismo pisali, ker je že teden dni nato, 2. aprila novi izvršni odbor obravnaval iste gospodarske, organizacijske in politične probleme in prav na podlagi poročil in diskusije z zasedanja OO OF sprejel vrsto sklepov, ki naj bi frontno delo poživili in organizacijo utrdili.

Osnovna naloga novega vodstva je utrditev vaških frontnih odborov. Marsikje se le-ti po občnih zborih še sestali niso, za kar nosijo nekaj krivde tudi tisti člani OO OF, ki so po volitvah vaše frontne organizacije pustili v nemar. Imamo kraje, na primer Besnica, Krizna gora idr., kjer občnih zborov zadolženi za pomoč pri izvedbi občnih zborov v teh krajih, poročali, da so vse v redu opravili. Občni zbori so bili po nekod dobro pripravljeni in so prišli v vodstvo res politično najtrdnješi in najsplošnejši ljudje, ne manjka pa primerov, da so se sestavi kandidatne liste in političnim pripravam na občne zборе premalo posvetili. Tam je sedaj čutili v Fronti mrtvilo.

Vsaj do 15. aprila pa se bodo morali v vseh osnovnih frontnih organizacijah sestati stari in novi odborniki zaradi priporočila, novi odbori pa naj povsod do takrat izvolijo iz svoje srede predsednika, blaginika in sekretarja. Fronta se bo učvrstila tudi s tem, če bodo odbori izključili iz članskih vrst vse, ki se s statutom OF ne strinjajo in se branijo članskih izkaznic in plačevanja članarine, hkrati pa poskrbeli, da sproti včlanitve vse mladince, ko izpolnijo 18. leto. Osnovnim frontnim organizacijam pa bodo v veliki meri pomagali pri delu novi in njihovi prvi nadrejeni forumi — občinski odbori OF, ki so večidel že izvoljeni. Na svojih prvih sejah bodo zložili svoje člane za pomoč vaškim vodstvom Fronte.

Vse bolj živahno bi bilo frontno življenje, če bi se delavci in uslužbenci tudi doma na vasi ne odtegovali političnemu delu. Tako VOOF kakor občinski odbori OF bodo poskušali navezati tesnejše stike z njimi in razkrinkali tiste, ki se namerno izogibajo vsakih dolžnosti. To velja tudi za mnoge prosvetne delavce, ki ne sodelujejo ne v Fronti ne v drugih družbenih organizacijah.

Plenum okrajnega odbora OF je ugotovil tudi, da je odnos frontnih odborov do žena — članic OF nepravilen. V marsikaterem vaškem in občinskem frontnem odboru ni žena, zato naj vsaj tam, kjer volitev v občinske odbore še niso izvedli, poskrbe, da ne bodo ženam delali krivice. Žene pa morajo dobiti prostor tudi v kandidatnih listah občinskih ljudskih odborov, saj imajo prav take pravice v oblasti kakor možje. Nasplošno pa bo treba bolj ko doslej skrbeti za politično ideološko vzgojo žena in izbrati za to vsako priložnost, ko se žene zberejo. (V lepem številu jih srečamo

v različnih tečajih, društvi, pionirskih svetih ipd.) Sedaj, ko potekajo volitve v občinske odbore AFZ, prilike za pomoč ženski organizaciji ne manjka. Dolžnost občinskih frontnih odborov je, poskrbeti, da bodo v teh odborih res politično in moralno neoporečne in vplivne žene. Odbori OF pa bodo poskrbeli tudi za dobro organizacijo tekmovanja v čast I. kongresu AFZ Slovenije, ki bo letos v oktobru.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Pred sestavo tarifnega pravilnika v „Induplati“

Mrzlično delajo na sestavljanju tarifnega pravilnika v posameznih podjetjih. To pa ni nič čudnega, saj gre za žive ljudi, gre za dinarje, za dobro gospodarjenje.

Prva napaka se lahko zgodi že pri sestavi komisije, ki naj bi to nalogo »nekako izvršila«. Kjer gledajo na stvar tako, bodo napake neizogibne. Komisije, ki morajo biti postavljene od delavskega sveta, imajo določeno nalogo. Seveda bi bilo v komisijo najbolje postaviti enega ali dva vodilna tehnična uslužbenca ter pravilnika, ki dobro pozna uredbe in vse paragrafe. Stvar bi se tako hitro in verjetno »dobro« zaledjila in bi se na koncu pravilnik še »po paragrafu« javno razobešil, da bi dali »svo« demokratično možnost vsemu kolektivu. Toda v »Induplati« v Jaršah ne delamo tako. Praksa je pokazala, da tak način ni samo nepravilen, ampak tudi škodljiv, ker spravlja demokratičnost na slab glas in jo postavlja na laž.

Kaj nam je pokazala praksa?

Če je delovni kolektiv lastnik proizvodnih sredstev in podjetja, potem sestavljanje pravilnika ni in ne sme biti samo stvar upravnega aparata oz. neke komisije, ampak je upravljalni aparat in v delavskem svetu postavljena komisija samo organ, ki naj da, n. p. pravilniku določeno obliko in pravni značaj, formulo vsebine stvarnosti v podjetju oziroma konkretne naloge, organizira in se posvetuje s posameznimi člani kolektiva, ako je to potrebno in vse to vskladi z našimi splošnimi zakoni, uredbami itd. Ko so splošna mnenja — misli komisije in raznih predlogov — nekako na papirju, je po mojem mnenju edino pravilno, da sedaj o pravilniku razpravlja celoten kolektiv. Morda bi kdo rekel, le kdo od delavcev se bo zanimal za učene besede in stavke pravilnika? To mnenje bi seveda držalo, če bi pravilnik samo razmnožil v toliko in toliko izvodih in jih razdelil med delavce, da bi besede in stavke po svoje tolmačili. Pri nas v »Induplati« je delavski svet določil nekaj instruktorjev, da bodo ljudem, ki so že predhodno dobili osnutek pravilnika, le-tega pravilno razlagali. Delavski svet je bil enotnega mnenja, naj bodo ti instruktorji kar vsi člani delavskega sveta. To se nam zdi pametno, ker se bodo takoj val člani DS takoj in najbolj po-

globili v pravilnik, istočasno pa se čim bolj živo povezali z vsemi delavci, ki pa bodo po drugi strani dobobra spoznali novovoljne člane delavskega sveta. Mnenja, ki se bodo po teh skupinskih razpravah medsebojno porajala, bodo odraz resničnega sodelovanja ljudi pri sestavi dobrega pravilnika. Ako bodo pripombe posameznikov umestne, jih bo komisija seveda morala upoštevati. Raznih mnenj pa bo tem več, ako bodo člani delavskega sveta kot instruktorji preprosto in razumljivo, iz dnevnih življenjske prakse tolmačili vse nejasnosti. Seveda je za uspeh predpogoji, da člani DS osnutke pravilnika sami najprej dobro razumejo. Prav uspešno in koristno delo lahko pri tem izvrši sindikat in mladinska organizacija, ki naj bi za diskusijo v resnici zainteresirala prav vse kolektive. Vsak član kolektiva se mora zavedati, da je samo toliko vreden in upoštevan pri splošni udeležbi v podjetju, kolikor se za življenje in uspehe podjetja tudi sam zanima.

Naša pravilna demokratična pot — ki smo jo opisali zgoraj — pa bo pri sestavljanju tarifnega pravilnika tudi krepko preprečila vsako sovražno nakano in napačno razlago. Škratka, ako bo močno znali razložiti, kaj mora tarifni pravilnik vsebovati in kakšno vlogo bo imel v podjetju, bo tudi politično stanje v kolektivu pozitivno, to je, razpoloženje delavcev bo dobro. Ako pa ne bomo pri sestavi tarifnega pravilnika, zapirali v ozke komisije, češ saj ljudje ne bodo sodelovali, bo naše zakone in uredbe razlagal sovražnik po svoje in stvarjal nezadovoljstvo in zdraho. Sovražniku pride vsaka reč prav in mu je včasih tudi že dovolj, če si sicer dober in pošten delavec, ki pa politično in ekonomsko še ni dovolj razgledan, vstvarja napačne sodbne o tem ali onem vprašanju, ki ga potem odvrta o od razmišljanja o koristnosti pravilnika. Saj vemo, da še mnogim našim delavcem takšno obravnavo kot splošno pravilnik in podobno, ni kdovekaj prijetno, ako mu sami ne znamo pokazati in razložiti, da gre pri vsej stvari tudi in predvsem za njega samega. Mi pa vsi želim, naj bo pravilnik v resnici odraz naših hotenj in našega enotnega mišljenja, kajti ko bo od delavskega sveta potrjen in nato še od ROES Slovenije bo ta naš interni zakon za vez delovni kolektiv.

Izdelki Tovarne usnja v Kamniku uživajo svetovni sloves

Tovarna usnja v Kamniku je po zunanjem videzu bolj skromna zgradba in marsikdo zmanjkuje z glavo, ko mu pove, da je ta skromna tovarna za naše gospodarstvo izredne važnosti; kot specialna tovarna za izdelavo finega svinjsko-galanterijskega usnja uživa svetovni sloves. Iz samih domačih surovin — le malo stroškov odpade na uvožena strojila in kemikalije — ustvarjamo dragoceno izvozno usnje: naša mala tovarna je prava kovačnica deviz. Razumljiva je torej naša borba za izboljšanje kakovosti izdelkov in s tem seveda boljše cene na svetovnem trgu. Če pomislimo, da so vsi delavci stodoletno organizirani v sindikalni organizaciji, je še en dokaz o njihovi razredni zavedenosti in borbenosti.

Nove volitve v delavski svet smo imeli 20. marca t. l. Še nobene dosedanje volitve niso delavcev tako razgibale kot prav te. Izbrala med kandidati je bila zelo temeljita. Postavljena je bila samo lista našega sindikata, a na listi je bilo 22 kandidatov, medtem ko delavski svet šteje samo 16 članov. Volivci so imeli tako dovolj izbire. Izid volitev je kaj zanimiva slika o oceni posameznih kandidatov.

V volilnem imeniku je vpisanih 187 upravičencev, volitev pa se je udeležilo 175 volivcev, ostalih 12 volivcev pa je bilo zaradi bolezni ali službe upravi-

čeno odsotnih. Največ glasov je dobil vedja izdelovalnice tov. Avgust Sedušak, ki je prejel vseh 175 glasov, ostali kandidati pa so prejeli povprečno po 144 glasov. Volitve so potekle v najlepšem redu in ni bila proti izidu vložena nobena pritožba. V novem delavskem svetu je 9 udeležencev in 1 odlikovane delavce. V glavnem so sami novi ljudje, le 5 tvarišev je še od starega DS.

Prvo zasedanje novoizvoljenega DS je

bilo 27. marca. Za predsednika je bil izvoljen tov. Avgust Sedušak, ker so člani DS upoštevali želje volivcev, ki so oddali za Sedušaka največ glasov.

Tudi volitve v upravni odbor so bile razgibane. Izmed 10 kandidatov je DS izbral 7 članov v upravni odbor in sicer Justina Slanovca, Antona Plahutnika, Jakoba Škrjanca, Ivana Malija, Evgena Kogejca, Staneta Najgerja in Albin Benkoviča.

Sindikalni odbor jeseniških železničarjev bo moral izboljšati svoje delo

Prejšnjo sredo je krajevni odbor sindikata železničarjev na Jesenicah pregledal svoje lanskoletno delo. Kakšnih posebnih uspehov niso mogli ugotoviti, ker je celotno sindikalno delo slonelo le na delu posameznih odborov in ne na celotnem odboru. Poročila posameznih podružnic so bila kratka in so govorila o pomanjkljivosti sindikalnega dela. Teh pomanjkljivosti pa ne bodo odpravili, če ne bodo poiskali vzrokov, zaradi katerih je bilo sindikalno delo skoro brezplodno. Novi odbor, ki so ga delegati sindikalnih podružnic izvolili, bo zaradi tega imel trdo delo. Ker pa tvorijo novi odbor res delovni tovariši, upamo, da se bo sindikalno delo med jeseniškimi železničarji izboljšalo in da bodo na prihodnjem običnem zboru zabeležili tudi uspehe, ki jih na tem zboru niso mogli.

Delegati so na običnem zboru sprejeli tudi več sklepov za izboljšanje sindikalnega dela. Med drugim so sklenili, da bodo poskrbeli za čim bolj svečano izvedbo praznika dneva železničarjev, 15. aprila, in praznika delovnega ljudstva, 1. maja.

KAKO MORE KLO BOHINJSKA BISTRICA KAJ TAKEGA DOPUSTITI

Nasproti železniške postaje Bohinjska Bistrica stoji bivši hotel »Rudica«, ki že dalj časa služi v stanovanjske namene. Kaj pa so stranke iz tega hotela napravile, pričr smrad, ki se širi v bližini postaje. Odvodne cevi pušča jo

ljude se sprašujejo, kako bo šele smrdečo poleti, ko bo tajska sezona. Da se letoviščarji in tuji, ki zahajajo v Bohinj, ne bodo zgražali, naj KLO ukrene vse potrebno, da se bo stavba popravila. Končno pa se tudi sprašujemo, zakaj stavba ne služi turističnim namenom, ker je v Bohinju, znanem turističnem kraju, hotelov in turističnih objektov občutno premalo.

Člani KZ na Bohinjski Bistrici so zbirali

V nedeljo, 30. marca je bil na Bohinjski Bistrici občni zbor splošne kmetijske zadruge. Med drugim so se pomenili tudi o bodočem delu. Posebno pažljivo bodo posvetili zlasti odseku za mehanizacijo in živinorejskemu odseku. Odsek za mehanizacijo bo imel mnogo dela, da bo oskrbel sredstva za izboljšavo in nego sadovnjakov. Skušal bo nabaviti potrebno število škroplilnic in škropliva. Tudi za borbo proti kloradskemu hrošču, ki je lani okužil Bohinj, bo skrbel ta odsek. Živinorejski in mlekarški odsek bo skrbel za vzrejo in plemenitenje živine s pomočjo selekcije, rodovnikov in uvedbo molzne kontrole. Med važnimi sklepi, ki so jih člani KZ Bohinjske Bistrice na svojem običnem zboru sprejeli, je tudi sklep o obnovitvi in čiščenju pašnikov in planin. Vsak član se je zavezal, da bo pri tem delu opravil določeno število delovnih dni.

Za okrepitev Fronte

(Nadaljevanje s 1. strani)

Ena glavnih nalog občinskih odborov OF pa je, da organizacijsko in politično povežejo ozemlje bodočih občin. Čeprav bodo volitve v občinske odbore verjetno šele jeseni, naj nanje frontovce politično pripravljajo, za sedaj pa skrbje, da bodo v začasnih občinskih odborih — po komasaciji KLO v tem mesecu — res najboljši člani dosedanjih ljudskih odborov. Zakaj tolikšna budnost? Opaziti je, da je bila in je ponekod reakcija bolj aktivna pred volitvami v občinske odbore OF kakor frontovci. Premišljeno in pretkano skuša vriniti v občinske odbore svoje ljudi. Na volilnem sestanku v Beli-Bašnji je na primer skupina nastopila proti kandidaturi listi, češ da ni njihova. Nič manj ne dvigajo bivši kulaki in farski podprepniki glav med pripravami za volitve v občinske ljudske odbore. Zato je budnost frontovcev tembolj nujna in potrebna.

Glede plačevanja članarine je Izvršni odbor sklenil, naj vaški in občinski odbori vse neradne plačilne najprej pisмено opomnijo, jih, če to ne bo zaleglo, kaznujejo z iskorom in končno nedisciplinirance na množičnih sestankih razkrinkajo in izključijo iz članskih vrst. Do 1. maja naj bo vsak frontovec pri plačilu članarine na tekočem. Dotlej morajo vaški odbori razdeliti nove izkaznice OF, kjer jih še niso, in poslati OOOF spisek tistih frontovcev, ki izkaznice nečesto sprejeti. Če so ti frontovci v državni službi, bodo kot sovražniki OF in zato države in družbene ureditve opušteni iz službe.

Ze večkrat je okrajni odbor OF med zasedanjem ugotovil, da nekateri njegovi člani ne delajo ali so popuščali, vendar doslej še ni poskušal zvedeti za vzroke pasivnosti. Odslej jih bo klical IO OF na odgovornost.

Opaziti je tudi nedelavnost večine članov okrajnega zbora. Ne prihajajo k sejam VOOF, ne pomagajo reševati organizacijskih in političnih nalog, mnogih niti na občnih zbiorih OF ni bilo. Okrajni odborništvi se bodo odslej tesneje povezali z njimi in jih tako mobilizirali.

Zaradi neelastičnosti v poslovanju Okrajnega odbora OF je šel doslej marsikateri važen političen in gospodarski moment brez potrebnih političnih ukre-

pov mimo Fronte. Odborništvo se šele ob zasedanjih seznanilo IO OF s situacijo na svojem območju. Sedaj pa ga bodo sproti obveščali.

Tov. A. Brovc, predsednik bivšega mest. odbora OF za Kranj je opozoril na zasedanju OOOF na krčevito prizadevanje duhovščine, da bi pritegnila mladino. Duhovnik Žužek celo pisмено vabi starše na razgovor o vzgoji njihovih otrok. Zato je tembolj potrebna budnost in čimprejšnja ustanovitev društva prijateljev mladine, pri čemer naj Fronta čim bolj pomaga. Prikazal je tudi, kako je reakcija izrabila v svoje propagandne namene aretacijo prof. Rupnika, ki je pripravil pobeg svoje sorodnice čez mejo. Po Kranju širi vest, da je Rupnik sam zato zaprt, ker je hodil v cerkev.

Tov. Angela Ocepova, predsednica Glavnega odbora AFŽ pa je zaostlost naše žene prikazala s podatki o kulturnem in političnem udeleževanju žena v Tiskanini, ki jih je zbrala s pomočjo ankete. Od 1053 žena se jih 497 ne udeležuje v nobeni organizaciji, 460 pa jih celo nič ne bere, češ da nimajo časa. Če so rezultati v tovarni tako porazni, kakšne bi dobili šele z razpisom podobne ankete na vasi?

Plenum kakor Izvršni odbor OF sta sklenila posvetiti tudi vso skrb pripravi na letovanje in izlete šolske mladine med letnimi počitnicami, skrbeti za razvoj ljudskih knjižnic in uspehe izobraževalnih tečajev, za odstranitev reakcionarnih elementov iz vodstev ljudskoprosvetnih društev in za črtanje takih del z repertoarjev igralških drušin, ki ohranjajo pri življenju klerikalno in liberalno miselnost in kočno za ustanovitve telesnovzgojnih društev, kjer jih še ni in za okrepitev onih, ki že obstojijo.

Ker so gospodarske naloge frontnih odborov iste, kakor so si jih zadali člani OLO na svojem zadnjem zasedanju, o tem ne bomo ponovno pisali.

Dopisujte v „Gorenjski glas“

SPOMLADANSKA SETEV V VISOKIH LEGAH V KAMNISKEM OKRAJU

Naš kmet je letos precej v zagati zaradi dolge in nadležne zime, ki je zavrla pravočasno setev žitaric. Toda, mogoč so tudi tu razni pripomočki, ki jih kmetovalec sam najzade, da pravočasno vse pripravi in začne s setvijo. V Kamniški Bistrici in v Tuhinjski dolini so se snega znebili s posipavanjem umetnega gnojja po plasteh snega in koder so to storili, imajo zdaj že pripravljeno zemljo za oranje in setev. Tako že orjejo in sejejo v hribovitih predelih kamniškega okraja, ker pravijo, da bi bilo pozneje prepozno. Seveda oni najbolj poznajo svojo zemljo. K temu so že pristopili kmetje v Tuhinjski dolini, razen v dolinskem predelu Motnika kakor tudi na področju Kamniške Bistrice. Tu je letošnja zima prizadejala ozimnim žitom precejšnjo škodo, ki jo je storila sušna plesen. Kmetovalci pa si pomagajo s tem, da posevek nalahno prebranjajo in ga pognojijo z umetnimi gnojili. V tem so uspešni in bodo tako rešili velik del letošnjega pridelka.

Pregovor

Starši pogosto pozabljajo, da se v otrokovih napakah zrcalijo njih lastne napake.

Do 13. aprila bo v kranjskem okraju 7 društev rezervnih oficirjev

Zamisel društev, ki naj bi povezovale bivše jugoslovanske oficirje, oficirje NOB in sedanje rezervne in aktivne oficirje, je vojaški komandni kader v civilu tudi na območju kranjskega okraja z veseljem pozdravil. Strokovnih in političnih predavanj, ki so jih zadnje čase prirejali iniciativni odbori s pomočjo JLA, so se udeleževali skoraj vsi valjenci. Oficirji — civilisti se namreč zavedajo, da ne spremljajo dovolj razvoja naše sodobne vojne tehnike in strategije. Razen za strokovno izpopolnjevanje pa bo društvo skrbelo tudi za politično vzgojo svojih članov; tako da bo sleherni med njimi res lik novega socialističnega oficirja, ki mu bo ljudstvo, če bo treba, brez skrbí zaupalo vodstvo vojaških enot pri obrambi domovine.

Frontovci v Domžalah so izvolili svoje odbornike v občinski odbor OF

V petek, 4. t. m. so se frontovci Domžal zbrali na množičnem sestanku, na katerem so izvolili 6 najboljših frontovcev za nov občinski odbor OF. Dvorana kulturnega doma v Domžalah je bila nabito polna ljudi (bilo jih je okoli 600), ki so poslušali najprej poročilo o štirimesečnem delu novega mestnega odbora OF, ki ga je podal predsednik tov. Demšar. Poročilo navaja, da je Fronta v Domžalah v tem času močno razgibala življenje v vseh množičnih organizacijah in poživila delo v raznih društvih. To je bila tudi njena naloga, ki jo je v celoti izpolnila. Pobrali so članarino od vseh članov za vse leto in se pobirali tudi za čistost svojih vrst. Poročevalec je nakazal tudi smernice za bodoče delo v občinskem odboru OF, ki naj bi bil v trdni podpori novemu občinskemu ljudskemu odboru.

V diskusiji, ki je bila zelo živahna, je govoril tudi ljudski poslanec in član OK KPS tov. Tomo Brejc. Komentiral je zunanji politični pregled dogodkov zadnjih dni ter se posebno dolgo zadržal na problemu Trsta, na katerem so naši narodni življenjsko močno zainteresirani. Njegova izjava je bila navdušeno odobravana. Tudi drugi diskutante so krepko poudarjali naše pravice do Trsta. Razen tega so diskutirali tudi o prečih vprašanjih, ki stojijo pred novim občinskim odborom.

Frontovci so nato izvolili zaenkrat 6 odbornikov za bodoči občinski odbor OF (ki bo štel 24 odbornikov), ostale pa bodo volile osnovne frontne organizacije v Jaršah z Rodico, v Viru, Dobu, delno v Krtini in Ihanu.

»TOKO« V DOMŽALAH ZAČEL PRVI OD PODJETIJ Z VZORNO KULTURNO POSTREZBO

Nobena skrivnost ni, da je tovarna kovčkov in usnjenih izdelkov ena najboljših podjetij te stroke v vsej državi. Njeni izdelki pa slove zaradi kakovosti tudi daleč izven meja naše domovine. Dočim smo pred vojno uvažali mnogo galanterijske robe iz inozemstva, zdaj kaj ni treba, nasprotno, tuji danes kaj pridno posegajo po Tokinih izdelkih. »TOKO« v Domžalah je tudi prvo naše podjetje, ki je uvedlo kulturno postrežbo. Potrošnikom bo odslej pošiljala svoje izdelke v ukusno izdelani opremi: v kartonskih šatuljah z znakom tovarne. Tudi to opremo tovarna izdeluje sama, kljub temu cene izdelkov ne bodo povečali, kar je vsekakor lep vzgled naprednosti, ki ga lahko le pohvalimo.

Tržiški kot je prvi dobil tovrstno društvo. V soboto, 5. aprila je bil ustanovni občni zbor. Preko 100 članom predseduje rez. kapetan Vlado Peralč. Naslednji dan se je organiziralo nad 300 rezervnih oficirjev iz Kranja in okolice, do 13. aprila pa bodo ustanovili lastna društva še rezervni oficirji v Predvoru, Naklem, Škofji Loki, Žireh in Železnikih in pritegnili v članske vrste vse rezervne oficirje iz okoliških krajev.

Na ustanovni občni zbor v Kranju je zbranim govoril o pomenu društva in njegovih nalogah tov. Lojze Jere, tajnik iniciativnega odbora, njegove misli pa je dopolnil tov. Marjan Bertonec, član republiškega iniciativnega odbora. Med rezervne oficirje je prišel poleg predstavnikov oblasti in množičnih organizacij tudi komandant kranjske granizije podpolkovnik Branko Babič in jim pojasnil, kako bo Armada skrbela za njih strokovno vojaško izpopolnitev, bodisi z organiziranjem vežb bodisi s predavanji in hkrati s tem krepila vezl med aktivnim in rezervnim komandnim kadrom.

Še ta mesec bo društvo organiziralo vojaško vežbo čete v obrambi, kasneje pa vežbo čete v napadu. Člani bodo redno sodelovali pri vseh vojaških manevrih JLA. Če bo potrebno, bo društvo pridilo tečaj za poglobitev vojno-strokovnega znanja, sicer pa bo skrbelo, da se bo članstvo seznanilo z vso potrebno strokovno literaturo. Da bo vojaška vzgoja enotna, bo navezalo tesne stike z ZB in prav tako z vsemi drugimi družbenimi organizacijami.

Novoizvoljeni odbor s predsednikom tov. Dragom Škorjancem in tajnikom Pavlom Sirkom šteje 10 ljudi.

Zbrani so tokrat predlagali 9 članov za kandidatno listo okrajnega odbora rezervnih oficirjev, med drugim tovariša Jožeta Moleka, sekretarja OK KP in tov. Ivana Drobniča, javnega tožilca za kranjski okraj.

Ob koncu so poslali pozdravno pismo vrhovnemu komandantu JLA maršalu Titu z zagotovilom, da bodo — če bo potrebno — pri pravičnem reševanju tržaškega vprašanja prav tako vestno izpolnili svojo vojaško dolžnost, kakor med narodnoosvobodilno vojno.

Borba proti tuberkulozi v Kranju

V okviru mestnega odbora Rdečega križa v Kranju deluje tudi protituberkulozna sekcija, ki povezuje v borbi proti tuberkulozi zdravstvene aktiviste vseh terenov in vseh večjih obratov. Člani te sekcije se zanimajo za njihove socialne razmere ter o tem poročajo na sestankih sekcije. Poleg tega pa je njih dolžnost, da širijo med ljudmi zdravstveno prosveto, opozarjajo na higienske nedostatke v svoji okolici in se tudi na ta način uspešno borijo proti tuberkulozi.

Dohodke v skupnem znesku din 99.116 din, ki jih je prejela sekcija od mestnega odbora Rdečega križa, mestnega Sveta za ljudsko zdravstvo in socialno politiko, od »svetličnega dnevas, od izkupička predstave »Rdeča kapica« ter od razprodanih brošur in značk, so razdelili bolnikom v denarju in milu, masti, rjuhah, umivalnikih, termometrih in žep-

NOVA LIVNICA »TITANA« BO SE LETOS ZACELA OBROTovati

Konec marca so bile v TITANU pri Kamniku volitve v novi delavski svet. Partijska organizacija in sindikalna podružnica so še pred tem dobro pretresle kandidate in postavile enotno kan-

nih pljuvalnikih. S tem denarjem je sekcija poskrbela še za beljenje stanovanj nekaterih tuberkuloznih.

Sekcija se zahvaljuje vsem darovalcem za pomoč, in prosi vse ljudstvo, da z denarnimi prispevki kakor tudi s čuvanjem higijene sodeluje v borbi proti zavratični sovražnici človeštva — jetiki.

didatno listo. Udeležba na volitvah je bila 100%, same volitve pa so bile izvršene v pitli uri.

Na prvem zasedanju DS so izvolili 8-članski upravni odbor ter razpravljali o gospodarskih nalogah podjetja. Direktor tov. Lojze Koder je med diskusijo nakazal več prečih problemov v zvezi z novim družbenim planom, o štednji in odkrivanjem skritih rezerv v podjetju. V drugem oddelku tovarne bo nujno povečati strojni park, da bo proizvodnja čim večja in kvalitetnejša. V novi livnici temperlitine pa bo potrebno pospešiti delo, da bo pričela čimprej obratovati, kar bo močno dvignilo produkcijo tovarne. Delavski svet si je zadal nalogo, da bo z vso revolucionarnostjo delal na tem, da se bo delo v novi livnici temperlitine začelo še letos.

so Kamniške planine prenaporne. Za te ljudi in ljubitelje planin je kot nalašč Menina planina. Tudi za nedeljske obiskovalce je ta planina nadvse ugodna, ker imajo obiskovalci tudi avtobusno zvezo. Če gre izletnik v soboto popoldne ob dveh z avtobusom iz Ljubljane, je ob osmih zvečer lahko že na Bibi, v ponedeljek zjutraj pa je lahko že spet v Ljubljani.

Iz vsega tega sledi, da bodo morale kmetijske zadruge, krajevni ljudski odbori oz. bodoči občinski odbori ter množične organizacije svojo gospodarsko dejavnost usmeriti v to smer, to se pravi v živinorejo kot glavno gospodarsko panogo, dalje v gozdarstvo in sadjarstvo ter v turizem. Vsakršni drugi naporji za kakršnokoli drugo gospodarsko dejavnost bodo zaman in brez uspeha. Mislimi na gradnjo žag (vencicank) je nesmiselno, ker bo v kamniškem okr. zaradi izčrpanosti gozdov prej ali slej treba ukiniti še celo nekaj čolnojarmenikov. Da so gozdovi izčrpani ni prav nič čudno, če vemo, da je bilo pred vojno v vsem okraju okrog 30 lesnih trgovcev, poleg tovarne Remec & Co v Duplicu, okoli 15 polnojarmenikov ter okoli 50 vencičank, ki so žagale skozi vsa leta les za domačo uporabo, obrt in trgovino. Če računamo, da je sedaj v dolini

okrog 5000 ha privatnih gozdov ter da je povprečni prirastek letno komaj kak 2 m³ na ha, znaša letni prirastek okoli 10.000 m³. V dolini je okrog 600 posestnikov, poleg javnih zgradb, katerih je okrog 20. K temu moramo pristeti še vse tiste prebivalce doline, ki imajo samo hišo, torej je v vsej dolini kakih 700 hiš. Če vzamemo, da porabi vsaka hiša na leto 10 m³ drv za kurjavo, bi zneslo na leto okrog 7000 m³ drv; za vzdrževanje zgradb 200 m³, za popravilo raznih plotov okrog poslopji, za mostove in druge naprave 200 m³ ter za vzdrževanje ograj na planinah 400 m³, bi porabili samo za domače potrebe letno okrog 9000 m³ lesa, kar pomeni, da bi ostalo za prodajo le še okrog 1000 m³ lesa na leto. Od tega bi odpadlo na dva okrog 600 m³, na tehnični les pa le okrog 400 m³.

Takšne so torej gospodarske možnosti Tuhinjske doline, kar morajo imeti stalno pred očmi vsi gospodarstveniki te doline. Treba pa je, da te možnosti tudi tolmajo in z njimi seznanijo vse prebivalstvo, ker bo le na ta način možno pravilno in uspešno usmerjati gospodarstvo in imeti od njega tudi resnične in prave koristi.

Konec

Gospodarsko življenje Tuhinjske doline IN NJENE BODOČE NALOGE

V GORNJEM DELU DOLINE SO DANI POGOJI TUDI ZA RAZVOJ TURIZMA

Poleg glavnih gospodarskih panog (živinoreja, gozdarstvo in sadjarstvo) pa so zlasti v gornjem delu doline dani tudi vsi pogoji za razvoj turizma, ki bi razgibal življenje doline ter ji donasal tudi znatne materialne koristi. Že pred vojno je zahajalo v Motnik vsako leto po več turistov, od katerih je tamkajšnje prebivalstvo imelo nekaj zaslužka. Za razvoj turizma je Motnik že takrat nameraval zgraditi kopališče, kar pa se zaradi pomanjkanja denarnih sredstev ni izšlo.

Vas Motnik leži ob vznožju Menine planine. V bližnji okolici se nahaja več nižjih hribov in ravnin, kamor so možni prijetni dnevnji izleti in izprehodi. Menina (Biba) je oddaljena tri ure od Motnika. Pred vojno je Menina planina obiskalo vsako leto okrog 3500 ljudi. Z Bibe (1360 m nad morjem), posebno pa s Ščavnice (1426 m) je proti vzhodu krasen razgled po Savinjski dolini, na

Peco, Olševo in Pohorje, proti jugu na Kum, proti jugozahodu pa na Ljubljano. Od Ščavnice pa vse do Vivodnika, ki je najvišji vrh Menine planine (1508 m), se razprostirajo lepe doline in ravnine, po robovih pa lepi smrekovi in bukovki gozdovi. V poletnih mesecih nudijo te ravnine turistom nadvse prijetne dnevnje izprehode, pozimi pa smučarjem idealna smučišča. Pred vojno je bila na Bibi na južni strani poleg hlevov zgrajena tudi koča s 6 sobami in kuhinjo, kjer so turisti in smučarji dobivali hrano in prenočišča. Med vojno so bila poslopja požgana, po vojni pa sta bila obnovljena samo hlev za živino in soba za osebništvo, medtem ko ostali obiskovalci še sedaj nimajo primerne zavetišča. Nič ne pomaga, če so planine še tako lepe, če obiskovalci nimajo kje prenočiti in se odpoditi. Lepe so Kamniške planine, toda ne smemo pozabiti, da je dostop nanje razmeroma naporen in da prav zaradi tega niso vsakomur dostopne. V planine zahajajo tudi starejši ljudje, neizvežbani planinci in otroci in za le-te

KULTURNI PREGLED

PRED SOLISTIČNIM KONCERTOM V KRANJU

Solistični koncert sopranistke Ovetke Souček-Ahlinove in baritonista Franca Leskovskega, ki bo 19. t. m. v Prešernovem gledališču, bo nedvomno privabil vse tiste Kranjčane in okolice, ki ljubijo glasbo.

Ahlinova je vzbudila zanimanje že pri prvi predstavi operne šole, Leskovski pa dobro poznamo, saj je padel v objem muz prav v Prešernovem gledališču in žel potem uspehe doma in v zamejstvu. Na programu, ki ga bosta tokrat izvajala, so arije iz Seviljskega brivca, Prodane neveste, Traviate, Madam Butterfly, kar nam še posebej obeta umetniški užitek.

KONCERT PEVSKEGA ZBORA SKUD »IVAN CANKAR« V TRZICU

V nedeljo je pevski zbor SKUD »Ivan Cankar« v Trzinu priredil že svoj drugi koncert v letošnji sezoni. Spored je obsegal sicer dobro polovico takih pesmi, ki jih je izvajal že v decembru, a večino poslušalec to ni motilo, zakaj prvi koncert je bil zelo slabo obiskan. Med tem pa je pevski zbor očividno pridobil že več simpatij Trzinčanov in je bil to pot obisk prav razveseljujiv.

Pevski zbor je svojo nalogo lepo rešil. Posebno razveseljuje, da so se lotili tudi nekaj težjih skladb, ki zahtevajo že večjo rutino (n. pr.: Lajčevčeve »Gozdne samote« s klavirsko spremljavo).

Intonacija je bila po večini čista, fraziranje lepo, artikulacija dokaj jasna, tako da lahko zaključimo, da je zbor tehnično že dobro izveščen, čeprav obstojele druge leto. Značilno zanj je, da z večjo lahkoto izvaža temperamentna dela. Zeteli bi bilo le, da se glasovi v bodoče še bolj vskladijo in da se prvi tenor ojači.

Pred zaključkom koncerta se je vodja sekcije v imenu pevcev zahvalil svojemu pevovodji Albinu Lajčevcu za njegov trud z željo, da bi zboru še nadalje posvečal tolikšno skrb kot doslej.

SPICARJEVA MIKLOVA ZALA »MOLI ZA NAS«

22. marca je prisostvoval predstavi »Miklova Zala« v Radovljici tudi avtor tov. Jaka Spicar. Gledalcem je orisal nastanek svojega dela in se pri tem spomnil tudi koroških Slovencev, ki so igrali njegovo igrjo v ljubljanski Drami pred 16 leti. Pri tem je ponovil besede pokojnega pesnika Otona Župančiča, ki je baje dejal, da Miklova Zala moli zanje in njihovo rešitev. Te besede je seveda veliki pesnik rabil v prenesenem smislu, namreč, da bodo koroški Slovenci živeli toliko časa, dokler po bela njihova beseda. Tov. Spicar pa je Radovljčanom povedal, da »Miklova Zala« moli tudi zanje.

Vprašujemo se, od kdaj je nekdanji ljubalec in satelst tov. Spicar prišel »opet verovati in pridigati, da molitev odrešuje? V tako odrešenje pri nas ne verjamo več, ker smo se brez kakve »višje sile« odrešili sami. Zato se njegovim besedam lahko samo smejemo.

V ZELEZNIŠKIH SE STARSI ZANIMAJO ZA UČNE USPEHE IN VZGOJO SVOJIH OTROK

Vablili na roditeljski sestanek konec marca so se žene iz železnikov v lepem številu odzvale. Po poročilih gimnazijskega ravnatelja tov. Župančiča in upravitelje osnovne šole ter profesorkega in učiteljskega zbora šolska mladina v železnikih se zdalo ne dosega začetnih uspehov. Zato so se starši dolgo posvetovali s pedagogi, kako bi učne in vzgojne uspehe izboljšali.

KAKO SO V SELCAH IZKORISTILI ZIMSKE MESECE

Zimski meseci so za naše kmečke ljudi čas telesnega počitka, zato pa glave ne počivajo. Zlasti mlade ne. Tu igra, tam proslava za recitacijami in deklamacijami — skoraj v vsaki vasi pripravijo kaj, če ne, jih pa vsaj ob večerih najdeš s knjigo v roki.

V Selcah so bili to zimo zelo pridni. Kulturno-umetniško društvo je našlo diralo Jurčičevega »Domna«, ki je tako ugajal, da so ga morali v nedeljo ponoviti. Pevski zbor pa se je lotil »Kovačevega študenta«, kar za vas vsekakor ni malo.

V zimskih mesecih so imeli v Selcah tudi ljudsko univerzo. Predavanja je pripravilo domače učiteljstvo, povabili pa so tudi strokovnjake od drugod, n. pr. živinodravnik in kmetijskega inženirja. Najbolj pa so se Selčani zanimali za predavanje o zgodovini Selške doline in o vzgoji in izobrazbi sodobne mladine.

Praktični tečaj ročnih del obiskuje od januarja 32 deklet. Uče se pletenja in kvačkanja. Volje je dovolj, le materiala bolj malo. Hkrati s tem teče še kuharski tečaj, ki je že šesti v tej sezoni.

Za izobrazbo žene pa je poskrbel tudi Rdeči križ, ki je pozimi vsak teden organiziral predavanja o negi dojenčkov.

Svoje je storilo tudi telovadno društvo »Partizani«, ki je pred štirinajstimi dnevi priredilo meddruštvene tekme v slalomu in skokih. Za Selško dolino izrednemu dogodku — saj so sodelovala telovadna društva iz Žirov, Skofje Loke, Podnaita, Kroke, Zeleznikov in celo Enotnost iz Ljubljane — je prisostvovalo okoli 700 ljudi.

Pa recite, da v Selcah nismo tudi pozimi pridni!

Drobne kulturne vesti

Mire Puceve »Operacija« v Smarču. Najboljša podeželska igralska družina v kamniškem okraju je vsekakor v Smarču. Zelo so delavni in prizadevni. Vedno prednjačijo v izbiri dobrih iger, kar dokazuje tudi nedavna premiera »Operacije« Mire Puceve. To dramo so na domačem odru igrali 29. in 30. marca z velikim uspehom. Dr. Rakeka je odlično predstavil tov. C. Jerab, dr. M. Donatija tov. P. Gostič, illegalca Kostjo B. Seljak; pa tudi ostali so bili dobri. Kulturnemu društvu v Smarču k uspehu iskreno čestitamo!

Prosvetno društvo »Franc Kotar« iz Trzinja je pred kratkim gostovalo v dramsko skupino v Mengšu in Domžalah. Uprizorili so K. Brenkove pravljene igrjo »Mačeha in pastorka« in imeli prav lep uspeh. Uprizoritvi v Mengšu je prisostvovala tudi avtorica, ki je bila zadovoljna z igranjem.

SPD »France Kokalj« iz Jarš je 23. marca gostovalo v igrjo F. Svobode »Poslednji mož« v Mekinjah pri Kamniku.

Jesenice. — V nedeljo 6. aprila je na Jesenicah gostovala skupina francoskih, nemških, sarajevskih in ljubljanskih študentov, ki so se udeležili kulturno-umetniškega študentskega festivala v Ljubljani. Nastopili so s folkloro, baletom in igralskim nastopom. Občinstvo so navdušili zlasti Francozi s svojimi gascognaskimi plesi.

Jesenice. — Godba na pihala SKUD »Tone Čufar« je v nedeljo priredila pred sindikalnim domom na Plavzu svoj prvi letošnji promadni koncert.

Domžale. — SKUD »Milka Peternele« je pomladilo svojo igralsko družino z mladino domžalskih tovarn. Na svojem prvem sestanku so se pogovorili o repertoarju. Prvo delo so že pričeli vaditi.

ZA USPEL IZOBRAŽEVALNI TEČAJ JE PREJELO PREDDVORSKO SKUD 34 KNJIG

Istega dne kakor v šenčurju so zaključili izobraževalni tečaj tudi v Predvorju. Za ta dan so pripravile ne le razstavo ročnih del in jedi, ampak tudi igrjo in pevsko točko.

Za tečaj so se dekleta tako navdušila, da bodo morale tiste, ki so se nekdaj bolj pozno prijavile, počakati na prihodnjo zimo. Prvega pa so morali porazdeliti v dve skupini.

Tečaj so zelo podprla vsa trgovska podjetja in KLO in tako razrešila njegovo vodstvo marsikatero ekrbi. Ostala pa je težava pri nabavi prejice za belo in pisano vezenje. Dekleta pa so bila iznajdljiva in zato je bila zbirka ročnih del na razstavi, predvsem pletenin, dokaj bogata.

Ob slovesu so tako dekleta kakor njihovo vodstvo čutili trdno vez, ki se je spletla v štirih mesecih med njimi. Prav v tem je dokaz, da je bilo izobraževalno delo pravilno, kar priznava tudi Okrajni odbor LP Kranj-okolica, ki je organizator tečaja — tamkajšnjemu kulturno-umetniškemu društvu — podaril ob zaključku 34 knjig za njegovo knjižnico.

Za plavo-belogardističnega zločince se potegujejo

Župnika Jožeta Smolča, ki je župnikoval v Tunjah nad Kamnikom, omenja večkrat knjiga »Belogardizem«, ki jo je napisal Franček Saje. V njej opisuje razvoj belogardizma in neštete zločine, ki jih imajo naši domači izdajalci na vesti. Na Dolenjskem, kjer je bilo izvršenih največ belogardističnih zločinov, prebirajo to knjigo že dalj časa na bralnih večerih in študijskih sestankih in vsi se strinjajo, da je Saječeva knjiga resničen dokument o številnih zločinih, ki so jih zagrešili domači izdajalci. Med temi izdajalci in zločinci je bil tudi župnik Jože Smolčič, ki je med okupacijo župnikoval v Stročah pri Novem mestu. Po osvoboditvi pa se je skrtil, dokler ga ni škofijski ordinariat poslal v Tunje, kjer ljudje za njegove zločine niso vedeli. Župnik Jože Smolčič je verjetno že mislil, da za te zločine ne bo nihče več zvedel in ga v Tunjah ne bo dosegla roka pravice, a se je motil. Sedaj je zaprt kot vojni zločinec, sodna razprava proti njemu, ki bo v domačem kraju, pa bo odkrila število in težo njegovih zločinov.

BLIZU 1000 LJUDI SI JE OGLEDALO RAZSTAVO ROČNIH DEL IN KUHAJSKIH DOBROT

Okusno ozajšane razstavne prostore v šenčurski šoli je pred nedavnim obiskalo blizu tisoč ljudi. Kako tudi ne, miže so se kar žibile kuharskih dobrot. — Od najpreprostejših do tistih zamotanih je, na katere se spominja samo slado-kusci, so pripravile tečajnice izobraževalnega tečaja. Res, dosti so jih naučile njihove tri kuharice. Kdor se je na veličal požirati sline, je lahko očel pal na okusnih pleteninah in vezeninah. Marsikdo je vse razstavljeno večkrat obšel. Take razstave še šenčur niti okolica nista doživela, zato tudi tolikšno zanimanje zanjo.

Tečaj je obiskovalo 45 deklet, ki so z zanimanjem sledile pouku po predmetniku, prilagojenem domačim potrebam. Trkrtar na teden so se odrgale za štiri ure od domačega dela. Zlasti v kuhinji so se razvile in z zanimanjem spoznavale, kako se da vsako malenkost koristno izrabiti.

Da bi bilo več veselja, so večkrat tudi pele. V februarju so praznovale Prešernov dan in ob koncu meseca priredile družabni večer s kulturnim in zabavnim programom. Deklamacije, recitacije, pevске točke, šalji priporoki — vse to je dekleta še bolj navezalo na tečaj. Da 8. marca niso prezrele, se razume. Potem pa je začelo tekmovalstvo, katera bo več prispevala za razstavo. Toliko lepih reči so pripravile, da so bili zadovoljni obiskovalci še bolj pa tečajnice in tisti, ki so jih učili.

Ker je najbrže pod vplivom staršev zahtevala krst . . .

V zadnjem času smo v časopisju večkrat brali, da očetje razveljavljajo krst svojih otrok, ker so jih župniki krstili brez njihovega dovoljenja. Nekaj takih primerov je bilo tudi v radovljiskem okraju, saj prav taki krsti najbolj služijo njihovi propagandi, ki jo preko terčialk širijo med ljudi: »Vidiš ga, na sestankih, šimfa« proti nam, otroka pa je le dal krstiti. Ali pa tako: starši hčerke, ki je poročila komunista, tožijo župnika, da zet ne pusti otroka krstiti; župnik pove, da ga je dal krstiti ta in ta, čeprav je tisti pravcati »antikrist«. Starši seveda to takoj povedo svoji hčeri, ki prične omahovati med njimi in možem. Prav zaradi tega pride včasih do trenj in nesoglasij, ki kalijo družinsko srečo. Tako nesoglasja pa so seveda zopet v prid klerikalni propagandi, saj župnik s pomočjo opravičljivih jezikov in prstov terčialk kaže na take družine: »Poglejte jih, kako se pripravajo, ker živijo brez »božjega« blagoslova!«

Da, v borbi za očuvanje nazadnjaške miselnosti, se »božji« pastirji poslužujejo vseh sredstev, da se ne bi prehitro izpraznil njihov hlev. In če očetje tako »krščenih« otrok zahtevajo, da se krst razveljavi, se župniki opravičujejo in farizejsko zavijajo svoje besede. Tak primer je tudi izjava župnika Karla Babiča v Dobravi pri Kropi, ki jo je pisal tov. Valentin Luznarju, ko je ta zahteval izbris svojega otroka iz krstne knjige. Župnikovo pismeno izjavo objavljamo v celoti:

»ŽUPNIJSKI URAD DOBRAVA PRI KROPI izjavlja: Dne 30. marca 1952. se je na tukajšnjem uradu javil Valentin Luznar in je protestiral proti temu, da je bila njegova hčerka Ljubomira krščena na Dobravi v župnijski cerkvi. Župnijski upravitelj na Dobravi izjavljam, da sem otroka krstil le na podlagi izjave matere otrokove, ki mi je na vprašanje: »Ali sta oba za to?« izjavila: »Oba!« Ker mi je to izjavila pred pričami, nisem zahteval drugega in sem — otroka krstil.

Ker je mati otrokova najbrže pod vplivom staršev zahtevala krst, zato očetja gotovo krivda ne zadene, prav tako tudi ne krstitelj.

Toliko v izjavo očetu, ki je prišel naknadno krst preklicavat.

S. F. — S. N. I. Karl Babič 1. r.

Izjava ne more prepričati nikogar o tem, da si ni krstitelj — župnik Babič samovoljno lastil določenih pravic, ki pripadajo samo očetom, kajti po vsej Srednji Dobravi se je govorilo, kako premeteno in prebrisano je ravnila žena tov. Luznarja, da se ne bi zvedelo o krstu. Župnik je v svoji izjavi nedosleden: sprva pravi, da je verjel »pričam«, da je za krst tudi oče, potem pa, da je mati najbrže pod vplivom staršev zahtevala krst. Ta »najbrže« zelo jasno pove, da je župnik Babič prav dobro vedel, da je oče proti krstu otroka. Krstil pa ga je kljub temu! Sve-tujemu župniku Babiču, pa tudi drugim župnikom, da pri krstu zahtevajo tudi pismeno izjavo očeta, ker šele tedaj lahko krstijo otroka. Potem ne bo treba očitati duhovnikom nedoslednosti, zaviljan besed in celo laži in ne bo se jim treba na tak način opravičevati, kot se v svoji pismeni izjavi opravičuje župnik Karl Babič. Očeta, pa še marsikoga drugega takta »nedolžna« izjava ne more prepričati.

In še nekaj vprašuje oče (ki se je zgledal na našem udeležstvu), zakaj ni župnik Babič zapisal v svoji izjavi, ali je zbrisal Ljubomiro Luznarjevo iz krstne knjige, ali je ni. Oče je namreč zahteval od njega, da izbriše hčerko iz krstne knjige. Naj nam župnik Babič tudi na to vprašanje nedvoumno odgovori!

GoI.

KRAJNJA IMA ROD TABORNIKOV

V nedeljo, 6. aprila je bil ustanovljen. 134 mladincev se je zbralo na ustanovnem občnem zboru, se seznanilo z ugodnostmi in nalogami tabornikov in s statutom ZTS. Zbor je pozdravil celo staršinsko ZTS tov. Živo Lovše in želel tabornikom lepih uspehov pri delu.

Članstvo se je odločilo že takrat za ime svojega rodu — »Stražnji ognji« in izbralo za starešino dr. Štefana Krista, za načelnika Franja Klotnikarja in 7 odbornikov. Nadzorstvo pa je zaupalo 3 članom.

Organizacijo bodo utrčili z združitvijo vodov v družine, ki ju Iskra in I. gimnazija že imata, v DTT pa se snuje. Taborniki ISK se bodo pridružili delavski skupini tabornikov in Iskra, taborniki gumarske šole tabornikom v to-

varni Sava, taborniki iz tekstilnih podjetij v Kranju pa DTT. Prirejalji bodo izlete v narodo ter krajša in daljša taborjenja. Letno taborjenje bo po vsej verjetnosti od sotočju obeh Sav pri Radovljici. Dotlej si bodo taborniki preskrbeli vso potrebno opremo. Denar za to pa bodo zbrali z organiziranjem različnih prireditve, s prostovoljnimi prispevki in s plačanim delom.

Ze sedaj se bodo začeli taborniki pripravljati na sprejemne izpite.

Zborovalci so poslali CK KPS in ZTS resolucije, v kateri obljubljajo, da bodo gojili in razvijali tradicije NOB in si pridobili čim več moralnih odlik. Hkrati s tem zagotavljajo, da bodo stali ob strani vsega jugoslovanskega ljudstva pri čuvanju pravic našega življa v Italiji.

premaio diferencirana. V enakomerno ponavljajočem se ritmu in brez prehoda sledi silnim, razgibanim izbruhom skrajno statični momenti. V njih spominja na fatalne žene iz filmov, ki s ledeno hladnim obrazom in mrzlo preračunljivostjo pogublja moške.

Metodu Mayrju je vloga Altum kana preenolčna. Odigral jo je s solidnim obrtnim znanjem in v dolgih letih pridobljeno odrsko rutino, ni je pa dvgnil nad povprečje. Za jubilejno predstavo bi si ga želeli videti v izrazitejši vlogi!

Barak Mirka Cegnarja je prisrčen, le za bodočega vezirja preveč starčevsko senilen; Jože Kovačič je kot Timur zadovoljiv. Orientalec je, ponosen in kraljevski tudi v beraških cunjah.

V komični trojki je Lado Stiglic oblikoval Gasperčka zavečeno ali podzvestno v slogu lutkovnega odra. France Trefalt kot Pantalona in Jože Pristov kot Scaramouche sta bila prizadevna, svoje odraške like pa sta gradila na že znanih izraznih sredstvih.

Zunanji okvir sta igri ustvarila insecinator Marjan Pilbersek z eksotično in impresivno sceno in Mija Jarčeva s stilnim osnutkom bogatih kostumov. Kratke plesni intermezzi, sestavljeni iz plesnih elementov Bliznjega vzhoda, je našel tudi Vlad. Laznik, primerno glasbeno spremljavo pa je skomponiral Bojan Adamič.

Uprizoritev pravljicne igre »Turandot« moramo Prešernovem gledališču vpisati med dubioze, čeprav si enkrat v sezoni lahko privoščimo nekaj fantazijske eksotike in s tem zadovolji otroka, ki ždi neke globoko skrivnosti v slehernem izmed nas. Slabega uspeha najbrž niso krive le pomanjkljivosti prvotnega teksta, predelave in režije. Za Windsorkami in Damo s kamelijami je Turandot že tretje dramsko delo te sezone, ki je povečini znano le kot operni tekst. V vseh treh primerih se je izkazalo, da dramatičarja znane in popularne operne obdelave nimajo zadosti življenjske sile in ne uspe.

V vlogi Adelne je Kilo Maverjeva

Krstna predstava pravljicne igre »Turandot«

Kot šesto premiero, ki je bila hkrati ljubljana predstava Metoda Mayrja, nam je Prešernovo gledališče iz bogate šole herezadine zakladnice orientalskih bajk in pravljic pripravilo zgodbo o lepi, toda mrzli in okrutno ponosni princesi Turandot, ki se ne mara podrediti moški volji in pošilja vse svoje snubce hladnokrvno v smrt.

Carobni motiv in eksotično okolje zgodbe sta zamikala italijanskega komediografa Carla Gozzija, tega zadnjega bojevnička comedie dell' arte, ki je pravilno dramaturgiral, v dejanje pa vpletel tudi popularne figure inprovizacijske komedije, kot so Pantalona, Brigella, Truffaldino. Skušal je pač z injekcijami romantike podaljšati življenjsko dobo to izumirajoč dramski zvrsti. V izkajanju primerne repertorije je na Gozzijevo dramaturgijsko naletel Friderik Schiller ter jo prevedel in predelal za gledališče v Weimarju. Iz podobnih razlogov je Schillerjevo varianto pravljice prepisal in za kranjski oder priredil njegov dramaturg Herbert Grün.

Schillerjeva predloga je ohiapna v dramski gradnji, dejanje slabo motivirano in psihološka zadržava značajeve šibka. Osebe so črno-belo slikane, malo verjetne in neživljenjske. Prireditelj je skušal te pomanjkljivosti odpraviti in zlasti lik princese Turandot predstaviti pastozneje, psihološko verjetneje in našem pojmovanju sprejemljiveje. Njegova Turandot je čustvena in čuteča žena, ki sama v sebi izbojuje boj med porajajočo se strastno ljubeznijo do Kalafa in oholostjo visoke princese, ki ji ni na svetu ni raven in ki za nobeno niče ne pusti priznati svojega poraza. Njeno končno odločitev, pri Schillerju le slabo motivirano, je Grün v psihološko dobro zasnovanem in spretno napisanem uvodnem prizoru petega dejanja s Kalafu neznanim obrednim zaključkom primerno utemeljil in dramsko pripravil. Adelmo, ki je v predlogi posebejbe-

nje zla v človeku, slikana črno na črno, je napravil bolj človeško, saj se v njej še bori dobro z zlim, čeprav začasno prevlada hudo. Kalaf je ostal medel. Je samo plemenit mladeč in fatalistično vdan zakljubljeni in le malo prepričljivi nasprotni igravec Turandotin; tudi Altum kan ni dovolj značilno karakteriziran, medtem ko je Baraku nekatere karakterne poteze v škodo plastičnosti avtor še zabrisal.

Zaplet sam je Grün do kraja poenostavil in črtal več oseb, ki dejanje po potrebi, a tudi preveč nje zamotavajo in razvzlivljajo. Zdi se, da je bil pri tem opravku malce preveč neizprosen. Po prvem zapletu in razpletu ugank se dogajanje v tretjem dejanju namoli in razdrobi. Drugi zaplet — tajnost priučnega imena — dramaturško in enotno izdelan, gibalni in zavorni momenti ne izhajajo drug iz drugega in se razgruje. Barakov in Timurjev motiv kakor tudi motiv s pismom so samo načeti in izzvene v prazno. Zato sta tretje in četrto dejanje neenotni in razbiti in se šele v petem dejanju spet ujame in v kreplek požene k razpletu.

Prireditelj je po Gozziju in Schillerju obdržal v svoji dramaturgiji osebe inprovizacijske komedije, spremenil jim je le narodnost. Mesto treh Italijanov ima poleg Pantalona, še francoskega Scaramoucha in slovenskega Gasperčka, ki pa ni niti slovenski, temveč »uvoženi« Kasperl. Te tri okvirne figure je z novo napisanim tekstom še močnejše podčrtal.

Improvizacijsko komedijo je tudi v njeni domovini Italiji že pred domala dvesto let izpodrinila in zadušila mollerovska karakterna komedija. Slovenskem odru in občinstvu je ta dramska zvrst docela tuja, tuja tudi slovenskemu narodnemu značaju, njene figure pa neznane. Še celo pa si gledalec ne zna razložiti, kaj ti liki iščejo na pravljicnem kitajskem dvoru, kjer s svojim direktnim, prisiljenim poseganjem v do-

gajanje nenehno razbijajo pravljico v zrak.

Prepoveditev odlikuje silkovit, bogat, včasih malce starošteviški izraz, verzi teko gladko in prijetno.

Uprizoritev pravljicne igre, ki ni niti časovno niti miljejsko opredeljena in ni vezana na določen odskri izraz, nudi re-žiji obilo priložnosti, da se sprostijo v prostoru in luči, razbrazda svojo fantazijo. Režiser A. Heng danih možnosti ni izkoristil, v svoji režiji je ostal stvarjen in neprizadet. Ni mu uspelo ustva-

riti vzdušja, ki bi vzbudilo v nas občutje, da smo se potopili v nepovratni svet otroških sanjarij, ko nam ljub, domać glas baje pravilnice z Jutrovega. Junaki in junakinje se kretajo na sicer eksotičnih, vendar prav realnih in otipljivih tleh. Neskladje med improviza-cijsko komedijo in klasično igrjo je bilo zaradi poudarka režije na komičnih figurah še bolj opazno, posebno ker je v slogu comedie dell' arte režirano tudi vse dvorno spremstvo (ki je bilo zraven še nedisciplinirano) in stoji osrednji štirje liki osamljeni in brez opore, Mi-

zanscena je tu in tam okorna, zlasti v peti sliki in v množičnih prizorih, ko statisti polovici dvorane zakrivajo soliste. Zamenjava prstana in obeska bi se morala vršiti prav pred oltarjem, da gledalec zasluši to, kar Turandot ve. Potreben bi bil — kar velja tudi za prejšnje igre — nadroben študij s posameznimi igralci in vskladitev likov, kajti v štirih glavnih igralcih smo gledali štiri različne igralske stile.

Turandot Angelce Hlebecetove je bila ponosna, toda temperamentna in strastna

žena, ognjenik pod snežno odejo. Svojo vlogo je odigrala v visoko patetičen slogu in se s tem skušala približati igri velikih junakinj v pretekli dobi (vsaj kakor si jih na odru zamisljamo). Močnejša je v zlem kakor v dobrem. Erženov Kalaf je vključil malce sramežljivega patosa prej princ iz sodobne konverzacijske igre kakor iz bajke. V njem je orientalski fatalizem pomešan z zapadnjaško otopenostjo. Vloga Kalafa pa pomeni zanj napredek, moral bo pa resno nadaljevati študij govorne tehnike.

V vlogi Adelne je Kilo Maverjeva

Kalaf in Turandot med skrivnostnim poročnim obredom.

TEDENSKA KRONIKA

ALI STA DOBILA ZASLUŽENO KAZEN?

27. marca t. l. je bila na okrajnem sodišču v Radovljici razprava proti Zvonku in Zdravku Mežaku, ki sta brez obrtnega dovoljenja in brez potrebne strokovne izobrazbe izvrševala na svojem imenu v Žirovnici zobotehniška dela. Imenovana sta bila obsojena na denarno kazen v skupni višini 14.000 din.

Prebivalci Žirovnice in mnogi drugi, ki poznajo oba obsojena, se sprašujejo, ali sta dobila zaslužno kazen. Najbolj pa se čudijo nizki kazni oni, ki vedo, da sta v kratkem času dvignila hišo ter opremila zobotehniški ambulatorij, razen tega pa zelo pogosto zapravljala denar v raznih gostilnah.

Posebno se je čuditi tej kazni zaradi tega, ker je vsej širši okolici znano, da sta hotela zavesti varnostne organe. Ko so ti vršili na njunem domu preiskavo, sta obsojena zagotavljala, da nimata ničesar in da lahko zaplenijo vso ambulanto opremo, kar bi se je našlo pri njih. In resnično, prva preiskava je bila neuspešna in za okolico tako nerazumljiva, da je vzbudila smeh celo otrok in hvaljenje tašče Mežikovih, češ »Pa smo jih le!«

Druga preiskava, ki je bila temeljitejša, pa je odkrila moderno opremljeno ambulanto z najmodnejšim stolom. Temu odkritju je sledila skrupuloznost njenih sorodnikov, ter prošnje in intervencije na levo in desno.

Nizki kazni pa se najbolj čudita obsojena sama. Po obsodbi, ko sta bila »likof«, sta govorila, da sta pričakovala najmanj leto dni zapora, ker sta pregrešila proti paragrafu 252 kazenskega zakona. Ne vemo sicer, kakšno kazen ta paragraf zahteva, toda sprašujemo se, ali ne bi sodišče napravilo pametneje, če bi izvršilo ono, kar sta obsojena zagotavljala varnostnim organom v preiskavi, namreč »da lahko zaplenijo vse, kar bodo pri njih našli, t. j. zobotehnično opremo. Če bi se zgodilo to, pa obsojena še vedno ne bi prejela zasluženega plačila.«

ZARADI MALOMARNEGA POSLOVANJA 6 MESECEV ZAPORA

Pred Okrajnim sodiščem v Radovljici se je pred nedavnim zagovarjala Zora Ogrbič, bivša uslužbenka Trgovine državnih posestev na Jesenicah. Obtožena je zaradi malomarnega poslovanja povzročila škodo in poneverbo v vrednosti 65.000 din. Sodišče jo je obsodilo na šest mesecev zapora in na povrnitev povzročenih škod podjetju.

NESREČA NA CESTI PRI MORAVCIH

Pred kratkim se je na cesti pri Moravcih zgodila prometna nesreča, ki jo je zakrivil 16-letni kolestar Milan Otlanec iz Moravci, ki je vozil na kolesu svojo mater. S kolesom je zaradi ne previdnosti in nepravilne vožnje zavozil naravnost med dvoje otrok in jih podrl. Prav hude poškodbe je pri tem dobila 3-letna Francka Bizelj iz Moravci, ki je v ljubljanski bolnišnici in trpi hude bolečine. Nepreviden vozač zasluži zato pravilno kazen, razen tega pa bi vsakakor moral povrniti vse stroške za zdravljenje in bolečine mali Francki.

SAMOMER SLABOMNEŽA

Slabomni France Zupan iz Naklega je skočil v noči med 7. in 8. aprilom v bližini splošne ambulante v Savo. Truplo so našli pri žitofondu v Kranju (bivši Majdičev mlin).

MLADOLETNA TATICA

V trgovini KZ Ribno pri Bledu se je lani pripetila tatvina, ki je takoj niso znali pojasniti. Zmanjkalo je 27.000 din in so si zaman belili glavo, kam je ta denar prišel. Šele, ko je bilo v trgovini ukradeno 5000 din tov. Justini Ferjan iz Bodeše, so našli tatvico. Bila je 13-letna deklica M. P., ki jo je poslal župnik, da bi zamenjala zanj drobiž, ki so ga verniki darovali v puščico. Morda bi otrok ne prišel do strasti po denarju, če bi ga župnik ne pošiljal menjavat cerkveni drobiž in če bi ga šel menjat sam.

KJE NAJ KUPIM GRABLJE?

Naše grablje so izgubile zadnja dva zoba, pa je žena poslala po nove. Vrt je treba pograbiti in počediti okoli hiše (znati ker se vsak dan nadejamo obiska ljudske inspekcije, ki sedaj pregleduje hiše od znotraj in zunaj), kdo bi ne šel ponje? Zavil sem v poslovalnico Kovinskega servisa v Kranju, kjer

sem jih pred meseci še videl v izlozbi. Da lesenih grabelj — na žalost — nimajo, so mi odgovorili (železne pa so na žalost zame predrage). Potem sem stikal po vseh trgovinah, kjer bi jih utegnili imeti. Nič. Prav nazadnje sem zvedel, da počivajo grablje, škafi, otroške košare in podobna lesena roba v skladišču in čakajo, kdaj se bodo — ne kupci — ampak trgovci spoznali nanje.

Poslovalnica s kovinasto robo je bila do 1. marca v sklopu Mestnega magazina, sedaj Tkanine, ko pa jo je prevzel Kovinski servis je suhi rob odbila zadnja ura. Da Kovinski servis ne prodaja lesenih potrebščin, že razumem, ne gre pa mi v glavo, zakaj suhe robe ne prevzame katero drugo trgovsko podjetje? Še zmeraj bo povpraševanje po njej in ne gre, da bi želje potrošnikov omaloževali!

LIKVIDACIJA POTROŠNIŠKE ZADRUGE V DOMŽALAH

Te dni je bil v Domžalah občni zbor Potrošniške zadruga. Zadruga je imela precej uspehov in je napravila več kot 9 milijonov dinarjev dobička. Ker prehajajo potrošniške zadruga v zadnjem času v likvidacijo, so tudi v Domžalah odločili, da likvidirajo zadrugo, namesto nje pa bodo ustanovili trgovsko podjetje »Potrošnik«.

TUDI VI LAHKO POSTANETE SREČNI DOBITNIK, ČE BOSTE KUPILI SREČNO DRŽAVNE LOTERIJE V POSLOVALNICI STEV. 7 NA TITOVEM TRGU 22 V KRANJU

Zrebanje vsakega 18. in 23. v mesecu

DOLŽNIKE BIVŠEGA

»JESENISKEGA KOVINARJA«

pozivamo, da najkasneje do 20. aprila t. l. poravnajo neplačano naročnino, oziroma račune za objave in male oglase, ker bomo v nasprotnem slučaju primorani dolgovne izterjati potem sodišča.

Račune lahko poravnate v pisarni OF Jesenice, oziroma na čekovni račun »Gorenjskega glasa« številka 624-90200-7, Kranj.

Dežurna služba

Od 12. aprila dalje skozi ves teden ima dežurno službo pri Svetu za zdravstvo mesta Kranja in Kranj-okolice dr. Ivan Vidmar tel. 268. Obiski na dom naj se javijo najkasneje do 18. ure zvečer. Po tej uri bo dežurni zdravnik obiskoval le bolnike s težjimi poškodbami in močnimi krvavitvami.

Dežurna zdravniška služba na področju MLO Jesenice od petka, dne 11. apr. opoldan do petka, dne 18. aprila opoldan: dr. Avgust Tancar, Jesenice, Gosposvetska cesta (nasproti železniške postaje).

Dežurna služba brivskih in frizerskih obratov na področju MLO Jesenice v nedeljo, dne 13. aprila 1952: Brivski in frizerski salon Jože Hudrič, Jesenice, Prešernova ulica.

Gledališče

PRESERNOVO GLEDALIŠČE KRANJ

Nedelja, 13. aprila ob 16. uri Grün: »Turandot« — Izven.
Torek, 15. aprila ob 20. uri O'Neill: Ana Christie, premiera. Izven.
Petek, 18. aprila ob 20. uri O'Neill: Ana Christie. Red Petek in izven.

MESTNO GLEDALIŠČE JESENICE

Sobota, 12. aprila ob 19.30 uri Wüchner: »Pastirček Peterček«.

KUD »LUCIJAN SELJAK«

STRASIŠČE — DOM OF
Ponedeljek, 14. aprila ob 16. uri A. Medved: »Za pravdo in sroce«.
Nedelja, 20. aprila ob 20. uri A. Medved: »Za pravdo in sroce«.

Kino

Mestni kino Kamnik: 10. do 14. aprila jugoslovanski film »Poslednji dan«; 15. in 16. aprila ameriški film »Oklahoma Kid«.

Domžale: 11. do 13. aprila jugoslovanski film »Major Bauk«; 16. in 17. aprila angleški film »Skrivnost sobe 19«.
Mestni kino Jesenice predvaja od sobote, 12. aprila do srede, 16. aprila film »Sinja laguna«; od četrta 17. aprila do ponedeljka 21. aprila film »Parnska kartuzija«. Predstave dnevno ob 18. in 20. uri, v nedeljo tudi ob 16. uri. Predprodaja vstopnice vsak dan dve uri pred prvo predstavo.

Mestni kino Javornik - Koroška Bela predvaja v petek 11. v soboto 12. in v nedeljo 13. aprila slovenski umetniški film »Trste«. Predstave v delavnici ob 20. uri, v nedeljo tudi ob 18. uri. Prihodnji spored ameriški film »Tarzan v New Yorku«.

Ste imeli srečo?

Objavljamo 5. aprila t. l. izžrebane srečke loterije sindikalne podružnice Mestnega ljudskega odbora v Kranju. Srečniki, dvignite dobljke na mestnem ljudskem odboru v sobi št. 5!

Izžrebane številke: 4, 17, 28, 54, 150, 163, 174, 225, 264, 347, 350, 386, 469, 473, 513, 547, 605, 694, 752, 788, 801, 852, 881, 896, 903, 971, 985, 990, 1026, 1036, 1083, 1099, 1147, 1294, 1321, 1324, 1353, 1442, 1446, 1460, 1521, 1523, 1581, 1681, 1682, 1699, 1806, 1851, 1878, 2092, 2095, 2102, 2235, 2296, 2309, 2310, 2319, 2370, 2383, 2446, 2512, 2583, 2597, 2725, 2734, 2798, 2849, 2854, 2969, 2978.

Razgibanost Kranjčanov v šahovskem tednu

Medtem ko so v bližnji in daljni okolici Kranja s pomočjo kranjskih šahistov ustanovili vrsto šahovskih sekcij (Stražišče, Naklo, Cerklje, Ziri, St. Urška gora) se v samem Kranju kar vrste šahovske prireditve. Zaradi pomanjkanja prostora objavljamo le tehnične rezultate tekmovalcev.

30. marca: simultanka mednarodnega mojstra Puca s 24 kranjskimi šahisti se je končala z rezultatom 21 in pol : 2 in pol za mojstra. Igro sta dobila Ziherl in Misjak, Dolenc pa je remiziral.

31. marca: mladinski brzoturnir 13 igralcev. Prvo in drugo mesto si delita Ziherl in Bergant.

1. aprila: turnir IV. kategorikov: v prvi skupini se je plasiral na prvo mesto Doki, na drugo pa Janskovec. S tem sta oba osvojila III. kategorijo.

V drugi skupini igra 6 civilov in 4 pripadniki JLA. Turnir še ni končan.

2. aprila: simultanka Jožeta Pogačnika, šahovskega prvaka Gorenjske s 23 pripadniki JLA. 17 iger je dobil enkrat remiziral in pet iger izgubil.

3. aprila: šahovski dvojboj med Jeseničani in Kranjčani na 31. desekah. Rezultat: 19 in pol : 11 in pol za Kranj.

4. aprila: simultanka mednarodnega mojstra Vasje Pirca na 42 desekah. Rezultat: 37 : 5 za Pirca. Igro je dobil Pristov, remizirali so Pogačnik, Misjak Ziherl, Engelman, Kos, Cotic, Eterovic.

5. aprila: pionirsko moštveno tekmovalje a) osnovnih šol:

Kranj I. moštvo : Kranj II. moštvo 6 in pol : 3 in pol; Stražišče : Primskovo 8 : 2; finale — Stražišče : Kranj I. 5 in pol : 4 in pol;

b) gimnazij II : III = 7 : 3; II : I = 6 : 4.

6. aprila: množični brzoturnir 32 šahistov v štirih skupinah. Iz vsake skupine sta se prva dva plasirala v finale, kjer je zmagal Fajon ml.

Na ženskem šahovskem prvenstvu sodeluje 9 igralic. Po 6 kolu vodi Marta Cof s 5 točkami.

ŠAHOVSKO DRUŠTVO V KRANJU MORA DOBITI LASTNE PROSTORE

Čeprav je šahovsko društvo v Kranju polnih deset mesecev že brez lastnih prostorov, je v tem času organiziralo že vrsto prireditev in tik pred občnim zborom celo šahovski teden. Poleg rednega šahiranja je bilo okoli 50 prireditev — simultank, turnirjev, medklubskih dvojbojev ipd. Prizadevanje, da bi dobili lastne prostore, je bilo doslej ključ vpijočega v puščavi. Le JLA je pokazala razumevanje za šahiste. Za vse šahovske prireditve jim je odstopila svoje prostore.

O vprašanju lastnih prostorov so člani šahovskega društva razpravljali tudi na letnem občnem zboru v mesecu marcu. Rešitev tega vprašanja je nujno potrebna za nadaljnji razvoj in nemoteno delovanje društva. Predvsem pa bo naloga novega odbora, da se posveti mladini in pionirjem, ki kažejo veliko zanimanja za šah.

Predsednik društva je sedaj Drago Chvatal, ker je dolgoletni predsednik Jože Pogačnik odstopil. Odborniki pa so po večini vsi stari, ker so se izkazali kot dobri organizatorji in šahovski delavci.

Po poročilih odbornikov je govoril zastopnik Okrožnega šahovskega odbora iz Ljubljane tov. Makše, ki je poveljal lanskoltno uspehe društva in hkrati nakazal smernice za bodoče delo. Med drugim je svetoval, naj pritegnejo v svoje vrste čimveč delavcev, zlasti pa mladine.

Mali oglasi

Preklecjem žalitve, ki sem jih izrekel na občnem zboru invalidov na Jesenicah, dne 2. marca 1952. Prosim prizadegeta tovariša, naj mi oprosti! Mihaela Savil, Jesenice, Cesta na Golico 9.

Dvosobno, sončno stanovanje skoro v centru mesta Ljubljane zamenjam za enako v Kranjski gori ali na Jesenicah. Janko Višnar, Ljubljana, Krakovski nasip 10.

Mačehe za pomladno saditev in razne zelenjadne sadike nudi vrtnarja LAP, Lesce.

Kupujemo jesenovo, smrekovo in bukovno hlodovino Ia kvalitete. Ponudbe na »Elan«, Begunje pri Lescah.

Prodajam moško kolo v dobrem stanju. Bertonec, Kranj, Jurčičeva 5.

Fotografij, pozor! Prodajam po ugodni ceni dva fotoaparata komplet, velikosti 18x24 in 13x18 cm z Ia lečami za fotografiranje portretov itd. Ponudbe poslati na: Kavčič Ivan, Begunje na Gorenjskem.

Prazne vreče, nove in rabljene, kupujemo v vsaki količini in plačamo po najvišji dnevni ceni. Ponudbe na »Preskrbo« Kranj, Titov trg 3.

Preklecjem krst Larisi Franca, ki je bil krščen v Gorjah pri Bledu brez vednosti moža. — Larisi Anica, Kranj, Tomšičeva 7.

Klavir, češke znamke, v zelo dobrem stanju, ugodno prodajam. Naslov v upravi lista.

Vodovodne cevi, pocinkane, 5/4 cale, ugodno prodajam. Naslov v upravi lista.

Preklecjem neremične besede, izgovorjene o uslužbenih Poverjenjstva za notranje zadeve Kranj-mesto. — Omeje Peter, Stražišče 159.

»Partizane«, društvo za telesno vzgojo Jesenice, razpisuje mesto hišnika v svojem domu. Pismene prijave pošljite na upravo društva.

„Gorenjski glas“
v vsako hišo

FIZKULTURA IN ŠPORT

ZELEZNICAR (Mb) : KOROTAN 2 : 1

Kranjski kegljači - republiški prvaki

KRANJ : TRIGLAV 2228 : 2246

Čeprav je bilo kranjsko kegljaško moštvo v tekmi z ljubljanskim Triglavom v nedeljo, 6. aprila poraženo, je postalo republiški prvak kegljanja v mednarodnem slogu.

Upajmo da bodo kranjski kegljači z uspehom zastopali Slovenijo na bližnjem državnem prvenstvu v Zagrebu.

USPEHI IN NEUSPEHI DSD »JOŽA GREGORIČ« JESENICE

Če v kratkih obrisih oisemo uspehe in neuspehe Delavskega športnega društva »Joža Gregorič« na Jesenicah, dobimo naslednjo sliko. Največ uspeha je imela lani hokejska sekcija, ki je postala slovenski prvak za leto 1952. Velik napredek je dosegla dramska sekcija pod vodstvom prof. Visjakove in zato lahko pričakujemo, da se bodo Jeseničani prihodnjo zimo uveljavili tudi v umetnem drsanju. Namiznoteniška sekcija si je kot prvak Slovenije priborila vstop v Zvezno ligo in bomo o njenih tekmovalnih šah marsikaj slišali. Tudi kegljaški klub je lani pokazal ogromen napredek. Težave imajo le zaradi neprimerne kegljišče. Letos ga nameravajo obnoviti na kazinskem vrtu. Vsekakor pa so v tem še daleč za Kranjem, ki ima moderno dvostezno kegljišče. Tako kegljišče bi radi tudi jeseniški kegljači. O lanskem delu nogometnega kluba lahko zabeležimo le malo uspehov. Preživljal je krizo, ki jo je povzročila nedisciplinarnost članov. Upajo, da bodo to krizo letos premagali. Plavalna sekcija se bori z velikimi težavami. Ker je ljubiteljev plavalnega športa na Jesenicah precej, bi bilo nujno, da bi čimprej zgradili primerno kopališče. Tudi z lahko atletiko in drugimi športnimi panogami na Jesenicah ne morejo biti v minulemu letu zadovoljni.

Največji uspeh, ki ga je društvo lani doseglo, je bilo plodno šestmesečno tekmovalje na čast JLA. V ta namen je društvo priredilo 121 raznih športnih tekmovaljev, več vojaških predavanj in pridobilo 192 novih članov. Upajmo, da bo društvo to pot nadaljevalo, saj je bil glavni vzrok neuspehov, da je bilo društvo številčno premalo močno.

Vse to je že društvo ugotovilo na svojem občnem zboru v začetku marca. Takrat je napravilo več sklepov v smislu pismo CK KPJ fizkulturnim organizacijam. Če bo društvo uresničilo sklepe, ki jih je sprejelo na občnem zboru, potem bo pričelo dosegati uspehe tudi tam, kjer jih sedaj ni.

J. A.

JEZERSKI PIONIRJI SE VEDNO NA SMUCEH

SK Jezersko je skupno s šolskim upravitelstvom organiziral v nedeljo, 6. t. m. pionirsko tekmovalje v smuku, slalomu, teku. Pionirje so razdelili v tri skupine, pionirke pa so sestavljale grupo zase. Tekmovalcev je bilo 30.

V slalomu so bili najboljši Tone Cvekli, Zmago Štirn, Zani Podjed in Anica Trantarjeva, v smuku Milan Štular, Zmago Štirn, Zani Podjed, ki je, čeprav najmlajši, dosegel najboljši čas, in Minka Muri. Tekmovalja v teku, ki je bilo zelo naporno zaradi novega južnega snega, so se razen treh udeležili vsi tekmovalci. V skupini na 1500 m je zmagal Milan Štular, v drugi skupini, ki je tekmovala na 1000 m dolgi progi je bil prvi Zmago Štirn, med tekmovalci na 500 metrski progi pa Miha Štern. Med dekleti na 500 metrski progi je zmagala Minka Karničarjeva.

S tem tekmovaljem smučarska sezona na Jezerskem se ni zaključena. Zadnja prireditev v slalomu bo šele v maju.

MEDDRUSTVENE SKAKALNE TEKME V ZIREH

TD Partizan v Zireh je priredilo 23. marca doma meddrustvene skakalne tekme. Domačinom so se pridružili člani SD »Ločan«, Udarnik (Kranj) in Rudar (Idrija). Okoli 26 metrske skakalnice, kjer je tekmovalo 37 skakalcev, je bilo vse živo gledalcev. Le-te je navdušili zlasti 10 letni pionir Oton Zakomeli s lepim stilom in sigurnim doskokom.

Zmagovalci so po večini domačini. Med člani je bil najboljši Lojze Filipič (63.1), med starejšimi mladinci Stanko Jereb (66.6), med mlajšimi mladinci Dušan Gladek (63.2) in med pionirji Oton Zakomeli (60.8) — vsi člani telesno-vzgojnega društva v Zireh. Na drugo mesto se je med člani plasiral Franc Stiglic (SD Ločan), med starejšimi mladinci pa Roman Seljak (Udarnik), medtem ko so med mlajšimi mladinci zasedli vsa tri prva mesta Žirovci.

TUDI PIONIRJI NA BOHINJSKI BELI SO TEKMOVALI

Pionirji z Boh. Bele smo 23. marca priredili smučarske tekme na Taležu. Z nekaj dni pred tekmovaljem smo z lepimi obvestili o tem vasčane. Tekmovalci smo v skokih, smuku in slalomu. Za skoke smo si napravili 20-metrsko skakalnico. Vasčani so se naših tekem udeležili v velikem številu. V skokih in smuku smo se dobro odrezali, v slalomu pa je bilo precej padcev. Najboljši tekmovalci so bili nagrajeni s čokolado.

Sklenili smo, da bomo šport še gojili. Pozimi se bomo smučali, poleti pa plaval v Savi Bohinjski.

Pionirji z Bohinjske Bele

STRELSKA DRUŽINA »DAKI« Z JAVORNIKA JE NAJBOLJŠA V RADOLJISKEM OKRAJU

V soboto, 5. aprila je zasedala na Jesenicah Okrajna strelska zveza radoljskega okraja. Udeležba na skupščini ni bila zadovoljiva, saj se je od 22 registriranih strelskih družen udeležilo le devet. Iz poročila in diskusije je bilo razvidno, da do strelskih družen ovira najbolj pomanjkanje carje dobrega orožja in municije. Večina družen vadi s starimi francoskimi puškami.

Najboljša strelska družina v radoljskem okraju je Dakijeva s Slovenskega Javornika, ki si je priborila lani naslov prvaka radoljskega okraja in meddrustvenega prvaka. Dakijeva strelski družini moramo pohvaliti tudi zaradi tega, ker skrbi tudi za strelsko vzgojo pionirjev.

Občni zbor Okrajne strelske zveze Radoljice je k ritiziral tudi nezainteresiranost nekatih strelskih odborov Zveze borcev pri ustanavljanju strelskih družen. Kraje vse organizacije Zveze borcev bi morali nuditi strelskim družinam več pomoči. Kot vzgled naj jim bo Mestni odbor ZB Jesenice, ki je lani organiziral strelsko družino na Jesenicah in ji posnagal graditi strelišče.

Na občnem zboru Okrajne strelske zveze Radoljice so sklenili, da bodo z meddrustvenimi tekmovalji poživili delo vseh tistih družen, ki so v zadnjem času popustili ali pa celo z delom prenehali. Stjemeli pa bodo tudi za teta, da bodo ustanovili strelske družine povsod tam, kjer jih še ni.

TRŽIŠKI STRELCI TEKMUJEJO

V dnevi od 4. do 6. aprila so Tržičani tekmovali v streljanju z zračno puško. Razen edinega tekmovalca vseh družen in družbenih organizacij je bilo tudi nagradno tekmovalje posameznikov za naslov strelskega prvaka v letošnjem letu. V času priprav se je zanimanje za ta šport med Tržičani zelo povečalo. Strelska družina je pridobila kar petdeset novih članov.

Po trditvenem životarjenju si je družina ob dobrem vodstvu in pomoči ter razumevanju oblasti za njene potrebe letos znatno opomogla. Organizirala je tekmovalje za 1. maj in se med prvimi odzvala pozivu Strelske zveze Slovenije na štirimesečno tekmovalje. Napovedala je še tekmovalje vsem strelskim družinam kranjskega okraja.

HELEB IN BOGATAJEVA PRVAKA SESEDNJIH IN STROKOVNIH ŠOL V KRANJU

5. in 6. aprila je bilo v organizaciji NTK Zeleznicar prvič po osvoboditvi oz. sploh prvič v Kranju prvenstvo srednjih in strokovnih šol v namiznem tenisu za posameznike in dvojice.

Tehnični rezultati:

Moški A (38 tekmovalcev) polfinale:

Heleb (G) — Boncelj (T) 2 : 0, Kovačič (G) — Kovačič (T) 2 : 0.

Moški B (28 igralcev) polfinale: Rebolj II — Fajon (oba G) 2 : 1, Česen (G) — Dolinšek (T) 2 : 0; finale: Rebolj II — Česen 2 : 0.

Ženske (7 igralic) polfinale: Anzele (B) — Levčič (G) 2 : 1; finale: Bogataj (G) — Anzele 2 : 1.

Dvojice:

Moški (14 dvojic) polfinale: Marinišek — Prihoda; Heleb-Kovačič (vs G) 2 : 0; Ahačič-Petrič II (G) : Antolič-Smitke (I) 2 : 0; finale: Ahačič-Petrič II : Marinišek — Prihoda 2 : 0.

R. S.

FIZKULTURNE VESTI

Bled. — Predzadnje nedeljo v marcu je Smučarsko društvo Bled priredilo na Lipanci veleslalom za pokal bratov Rus.

Veleslalom se je udeležilo tudi nekaj naših najvidnejših tekmovalcev. Proga je bila dolga 2000 m z višinsko razliko 486 m. Med člani je zmagal Slavko Lukanc (čas 2:21.3 min). Sledili so mu Ciril Praček (2:22.2), J. Perko (2:25.4), Vili Lang, Ludvik Dornik, Slavko Kapus itd. Med članicami je zmagala Nada Urbar (3:06.9). Drugo mesto je